

VOGELRINGSTATION KLARENBEЕК

JAARVERSLAG 2014

Inleiding

Dit verslag rapporteert over de vangsten op het vogelringstation Klarenbeek in 2014, het resultaat van veel uren ringen. Dit is het 3^e jaarverslag, sinds de start van het vogelringstation in 2012.

Het doel van het vogelringstation (VRS) Klarenbeek is het op verantwoorde wijze vangen en ringen van vogels ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek door het Vogeltrekstation (<https://www.vogeltrekstation.nl>) en voor het genereren van kennis voor de bescherming van vogels in het algemeen. Daarnaast ondersteunt VRS Klarenbeek de opleiding van aspirant-ringers in de regio Deventer-Zutphen. Tenslotte wordt een bijdrage geleverd aan het informeren van geïnteresseerden (w.o. leden van vogelwerkgroepen) over de activiteiten.

Was het jaar 2013 nog een aanloopjaar, in 2014 werd voor het eerst meegedaan aan één van de standaard ringprogramma's van het Vogeltrekstation (VT), namelijk het Constant Effort Site programma (CES).

Vanglocatie

De opstelling van 143 meter mistnetten, zoals opgezet in 2012, is ook in 2014 weer gebruikt:

- 4 netten in en rond de droge houtsingel: 3x 12m en 1x 9m net
- 2 netten in een moerassig terrein achter de vogelplas: 1x 18m en 1x 15m
- 2 netten een wat droger bosje: 2x 12m
- 3 netten nabij het woonhuis, in de boomgaard en moestuin: 1x 15 m en 2x 12 m

Elk van deze vier plekken is anders: droger of juist natter, vlak bij huis of verder weg. Er zijn bosjes, waterpartijen en singels in de buurt waardoor de ringplaats qua begroeiing niet op zichzelf staat. De plas bevat altijd water, zelfs in de droogste zomers, en trekt daardoor vogels aan. Snoeien en kappen is ook dit jaar weer nodig gebleken om de struiken niet te dicht te laten worden.

Daarnaast is regelmatig het steltlopernet aan de rand van de vogelplas opgezet, met de bedoeling om grotere vogels die bij de plas komen te vangen.

De gehele opstelling van netten is grotendeels uit het zicht van de weg, afgeschermd door beplanting of gewoon te ver weg om te kunnen zien.

Vangmiddelen

Bij het vangen voor de CES zijn de netten 5 en 6 (opgesteld in het moerasbos) niet gebruikt, omdat deze netten, vanwege het regelmatig hoge water, niet altijd kunnen worden geopend. Die onvoorspelbaarheid maakt ze ongeschikt voor opname in het CES programma.

Het terrein waar we ringen is geschikt om ook andere vangtechnieken dan alleen maar mistnetten toe te passen. In 2014 zijn naast de mistnetten ook een inloopkooi (zogenaamde Ottenby kooi) en een steltlopernet gebruikt, zij het met wisselend resultaat.

Ook is er regelmatig geluid gebruikt als 'lokmiddel' om de aantallen gevangen vogels te vergroten. Met een speciaal gebouwde, draagbare geluidinstallatie kan bij een te kiezen net het geluid van een bepaalde soort worden afgespeeld. Dat blijkt steeds goed te werken. Geluid wordt alleen gebruikt als er assistentie aanwezig is om te helpen bij het uit de netten halen van gevangen vogels. Tijdens het vangen voor de CES wordt geen geluid gebruikt, waarmee we voldoen aan de randvoorwaarden van het onderzoek.

Bezetting

De volgende personen hebben het ringwerk in 2014 uitgevoerd:

- Steven de Bie, ringer
- Wessel Slob, aspirant-ringer
- Gerrie Nijenhuis, helper

Enkele keren zijn ook andere personen (met name aspirant-ringers) komen helpen.

Resultaten

In tabel 1 staan de aantallen met mistnetten gevangen vogels in 2014 vermeld. De huismus is het meest gevangen, gevolgd door merel, koolmees en tjiftjaf.

Tabel 1: aantallen in 2014 gevangen vogels

soort	aantal	soort	aantal
holenduif	1	tjiftjaf	66
ijsvogel	6	fitis	4
grote bonte specht	1	goudhaan	2
boerenzwaluw	6	staartmees	14
winterkoning	15	pimpelmees	42
heggenmus	16	koolmees	67
roodborst	39	zwarte mees	1
merel	74	boomkruiper	2
zanglijster	14	gaai	2
grote lijster	1	huismus	135
witte kwikstaart	4	ringmus	5
bosrietzanger	1	vink	11
kleine karekiet	2	groenling	8
braamsluiper	4	goudvink	3
tuinfluiter	1	putter	3
zwartkop	53	sijs	2
spotvogel	7	totaal	612

Elke vogel is geringd, gemeten en gewogen, en gecontroleerd op vet en ruistadium. Tevens is van iedere vogel is de leeftijd en het geslacht bepaald (waar mogelijk). De gegevens zijn ingevoerd in de landelijke database GRIEL van het Vogeltrekstation.

Het totale aantal gevangen vogels in 2014 is 612. Dit is een mooi resultaat, en slechts enkele vogels minder dan de 618 vogels van 2013, zie tabel 2. De vanginspanning was echter wel iets groter dan in 2013: enkele vangdagen meer onder een gelijkblijvend aantal vanguren per vangdag.

Buiten het vangen met mistnetten om zijn 5 jonge kerkuilen geringd.

Tabel 2 overzicht van de vangresultaten

	2014	2013	2012
MISTNETOPSTELLING			
Totaal aantal gevangen <u>vogels</u> (nieuw/terugvangst) met netopstelling	612	618	508
Aantal vangdagen	19	16	13
Gemiddeld aantal vogels per vangdag	32,21	38,63	39,08
Gemiddeld aantal meters openstaand net	116,5	134,5	117,6
Aantal vanguren	108,5	80,4	64,2
Gem. aantal vogels per gem. vanguard	5,6	7,7	7,9
Totaal aantal <u>soorten</u> gevangen met mistnetten	33	31	30
ANDERE VANGTECHNIEK			
Totaal aantal gevangen <u>vogels</u> via ander vangtechnieken	5	0	0
Totaal aantal <u>soorten</u> gevangen met andere vangtechniek	1	0	0
AANTAL SOORTEN GEVANGEN			
Aantal soorten nieuw voor VRS via mistnetopstelling	5	6	30
Aantal soorten nieuw voor VRS via andere vangtechnieken	1	0	0
Totaal aantal soorten gevangen vanaf 2012	42	36	30

Soorten die nieuw zijn voor VRS Klarenbeek in 2014: holenduif, kerkuil, ijsvogel, grote lijster, zwarte mees en sijs. Dat brengt het totaal aantal geringde vogelsoorten op 42.

De gemiddelde aantallen per vangdag gevangen vogels verschillen niet veel per seizoen: met name in de tweede helft van de winter (januari-maart) zijn de aantallen lager. Pieken in de aantallen treden zoals te verwachten op in de zomer (net uitgevlogen jongen) en in de herfst (trek).

In 2012 en 2013 hadden we de indruk dat er verschillen bestaan tussen de ringplekken qua soorten die gevangen worden en wanneer. Die indruk is in 2014 weer bevestigd. In het voorjaar vangen de houtsingel en het bosje beter dan het moeras. Ondanks dat in de houtsingel stevig is gesnoeid en de 'doorvliegbaarheid' is verbeterd, leverde de houtsingel in de zomer niet echt meer vogels op. In het bosje heeft de kap wel een positief effect gehad.

Vooraf net 6 bij het moeras vangt goed in de (na)zomer en herfst. Vlak bij huis waren ook in 2013 de vangsten het hele jaar door goed.

Vooruitzicht 2015

In 2015 zal het vangen volgens het CES programma worden gecontinueerd. Daartoe moet wel het snoeiwerk intensief worden voortgezet want de struiken groeien hard en dreigen nu te hoog te worden.

Daarnaast zal het vangen met slagnet en inloopkooi van start te gaan. Hopelijk zal dat resulteren in leuke extra vangsten. Ook het steltlopernet zal waar mogelijk worden ingezet.

Tenslotte is de aanschaf van een hijsnet met twee 12m netten in voorbereiding.

Dank

Wij bedanken iedereen die in 2014 ons op een of andere manier hebben geholpen.

Alcedo Consultancy bekostigde de aanschaf van diversen materialen.

Steven de Bie, 19 oktober 2016